

Impartacija darova Duha Svetoga u Pavlovoj teologiji

Ervin Budiselić
Biblijski institut, Zagreb
ervin.budiselic@zg.t-com.hr

UDK:227.1
Izvorni znanstveni članak
Primljeno: 6, 2011.
Prihvaćeno: 9, 2011.

Sažetak

Članak analizira ideju da se darovi Duha Svetoga mogu udjeljivati (impartirati) od jedne osobe drugoj osobi na temelju Rimljanima 1,11 i 1 Timoteju 4,14. Autorova teza je da takva teologija nije u skladu s Biblijom jer ne raspoznaje razliku između duhovnih darova i darova Duha Svetoga te tvrdi da osoba ne može udjeljivati darove Duha Svetoga drugoj osobi. Također, doktrina i praksa impartacije krši reformacijsko načelo svećenstva svih vjernika jer se vjernici ohrabruju da se u primanju darova od Boga oslanjaju na ljude, a ne na Boga. Na taj način pojedinci unutar Crkve nisu više zastupnici ili posude koje Bog koristi za djelovanje u tuđim životima, već postaju posrednici što zapravo odražava rimokatoličku doktrinu o svecima i svećenstvu kao posrednicima između Boga i ljudi.

Ključne riječi: impartacija (udjeljivanje), duhovni darovi, darovi Duha Svetoga, Sveci

UVOD

Karizmatički dio kršćanstva¹ sve se više suočava i oblikuje ga teologija i prak-

1 Koristeći ovaj izraz ne kažem da su neke kršćanske grupe karizmatičnije i duhovnije od drugih. Samo ustvrđujem da neki kršćani prihvaćaju karizmatičke manifestacije, a drugi im nisu skloni. Kod kršćana koji ih prihvaćaju, teologija impartacije se širi velikom brzinom (usp. John Stott, *Poslanica Efežanima*, 1997, 145-46).

sa impartacije ili udjeljivanja.² Stvari su odmakle toliko daleko da kršćani danas ukoliko posjete *prava* mjesta kao što su Toronto, Pensacola ili Lakeland u Floridi, zatraže *pravu* osobu da se moli za njih, pohode *prave* konferencije,³ pogledaju *prave* DVD-ove⁴, ili čak ukoliko posjete *prava* groblja⁵ imaju priliku primiti impartaciju Božjeg pomazanja, duhovnih darova i drugih blagoslova. Suočeni s mogućnostima koje donosi teologija impartacije, kršćanstvo u našem naraštaju je suočeno s još jednim izazovom da raspozna i testira ovu teologiju i praksu u skladu s Božjom riječju ne bi li sačuvalo ispravnu doktrinu i praksu.

Teza je ovog članka da doktrina i praksa impartacije predstavlja iskrivljavanje biblijskog učenja o darovima Duha Svetoga jer se ne raspoznaje razlika između *darova Duha Svetoga* i *duhovnih darova* te se tvrdi da se darovi Duha Svetoga mogu impartirati s osobe na osobu. Također ova doktrina i praksa je suprotna reformacijskom načelu svećenstva svih vjernika jer se vjernici potiču da se u svrhu primanja milosti od Boga oslanjaju na čovjeka. Na taj način karizmatičko kršćanstvo iznova uvodi praksu koja je slična rimokatoličkoj praksi molitve svcima na nebu ne bi li im oni posredovali nešto od Boga i slično je rimokatoličkom poimanju svećenstva kao posrednika između Boga i ljudi. Iako zastupnici teologije impartacije govore o impartaciji mnogih stvari, fokus ovog članka bit će na istraživanju mogućnosti udjeljivanja darova Duha Svetoga kroz polaganje ruku na temelju Rimljanima 1,11 i 1 Timoteju 4,14.

Stoga ću prvo dati uvod u teologiju impartacije prikazujući osnovne koncepte i načela koje zastupnici ove teologije naučavaju. Drugo, analizirat ću Rimljanima 1,11 da bih dokazao da u ovom retku Pavao govori o darovima Duha Svetoga, a ne o tzv. duhovnim darovima, i usporedit ću ideju da se darovi Duha mogu impartirati s Pavlovim učenjem o ovoj temi u 1 Korinćanima 12. Nakon toga

- 2 Iako je hrvatski izraz za impartaciju "udjeljivanje", namjerno koristim izraz impartacija jer je prisutan u govoru karizmatičkih vjernika i šire kršćanske zajednice.
- 3 Na primjer: "Na sakupljanju 'Snaga impartacije' primit ćete: svježu impartaciju snage za djelovanje u području čudesa; otkrivenje i aktivaciju koja će vas usmjeriti prema vašoj sudbini; pomazanje koje će vam omogućiti kretanje u više stupnju Božje slave; obnovu svrhe i razumijevanja kraljevstva Božjeg" (*The Elijah List*, 2010).
- 4 Izdavačka kuća ovako reklamira DVD Roberta Liardona *DVD Božji generali*: "Iskusite pomazanje Božjih generala dok stupate u šatore probuđenja iscjeljenja Jacka Coea i A. A. Allena. Upoznajte dramatičnu osobnost Aimee Semple McPherson i primite dodir Duha kroz službu Kathryn Kuhlman. Doživjet ćete impartaciju tijekom sat vremena koliko gledate te velikane vjere" (Liardon).
- 5 John Crowder opisuje svoj posjet grobu Evana Roberta: "Bog me je vodio da posjetim tri određena mjesta u Walesu u svrhu impartacije i primanja ogrtača. Jedno od tih mjesta je bilo Moriah Chapel gdje je Evan Roberts propovijedao i bio pokopan. Legnuo sam na Robertsov grob tražeći prijenos pomazanja koje je nekoć počivalo na njegovom životu. U tome trenutku bio sam prenesen u viziju..." (Crowder, 2005).

analizirat ću 1 Timoteju 4,14 i pokazati kako zastupnici impartacije pogrešno tumače ovaj redak te ću ukratko izložiti koncept “karizme” koji se nalazi u Novom zavjetu. U konačnici, pokazat ću kako se oslanjanje na moderne karizmatске “svece” koji se nalaze ovdje na zemlji predstavlja kršenje reformacijskog načela svećenstva svih vjernika i odražava sličnosti s rimokatoličkom praksom moljenja svecima i rimokatoličkom poimanju uloge svećenstva.

Koliko je meni poznato, u kontekstu akademske teologije u RH još nitko nije se bavio ovom temom tako da ovaj članak predstavlja izvorni doprinos i poticaj znanstveno teološkom promišljanju ove teme. Na engleskom govornom području postoje knjige s tematikom popularne kršćanske duhovnosti koje govore o impartaciji duhovnih darova i impartaciji općenito (koje sam i sam koristio), a od knjiga na hrvatskom jeziku, najbliže što se može naći o ovoj temi (duhovni darovi/darovi Duha) jest knjiga *Karizmatски kaos* autora Johna MacArthura i dvije knjige Reinholda Ulonske *Bog daje* i *Darovi Duha*.

Na području RH praksa impartacije najčešće je prisutna u slobodnim karizmatским crkvama, posebice onima koje su povezane s apostolskim pokretom kao što su savez crkava *Riječ Života*, a prisutna je i u djelovanju misijskih timova koji su povezani s djelovanjem crkve *Bethel* pastora Billa Johnsona iz Reddinga te u službi Alana Vincenta kroz organizaciju *BLAST Ministries* pod vodstvom Alana Vincenta.

UVOD U TEOLOGIJU IMPARTACIJE

Definicija impartacije

Impartacija počiva na ideji da posebno odabrani i pomazani pojedinci imaju sposobnost⁶ da udjeljuju, posreduju i dijele duhovne stvari koje posjeduju (duhovne darove, pomazanja za određene službe, krštenje u Duhu, silu za službu iscjeljenja, iscjeljenja, itd) drugim vjernicima (usp. Bay, Martinez). Prema Francis, impartacija je “sposobnost davanja drugima onoga što je Bog dao nama . . . bilo suvereno [dakle da Bog nama suvereno udijeli nešto] ili kroz druge pomazane posude (poslanike) Božje” (Francis). Nadalje, Francis ustvrđuje:

Impartacija je povezana s davanjem i primanjem duhovnih darova, blagoslo-

6 Prema Wadeu E. Tayloru nije dovoljno da kršćanin bude samo pomazan od Boga. Iako pomazanje osposobljava osobu da čini neke stvari, to ne znači da će takva pomazana osoba dotaknuti i promijeniti živote svojih slušatelja. Naprotiv, pomazana osoba mora posjedovati također i dar ili “sposobnost” impartacije (usp. Taylor).

va, ozdravljenja, krštenja u Duhu Svetom itd. za djelo službe. To je prijenos tih 'darova' s jednog čovjeka ili žene Božje na drugog, posebice kroz polaganje ruku. Postoji nevidljivi tok duhovne sposobnosti od jednog do drugog. Taj nevidljivi tok kreće se od duha i srca osobe koja impartira preko njezinih ruku prema duhu i srcu onoga na koga se ruke polažu.

Anyasi smatra da je impartacija "duhovni izvor koji osigurava prijenos milosti s jedne osobe na drugu" (Anyasi, 2003, 295). Za Clarka, impartacija je prijenos pomazanja, a "pomazanje može uključivati dar ili darove Duha, ispunjenje Svetim Duhom – posebice za silu, ili krštenje u Duhu" (Clark, 2006, 10).

No svi kršćani nemaju sposobnost impartacije darova, već "samo oni koji su prikladno autorizirani i kvalificirani i u pravilnom odnosu s Bogom trebali bi polagati ruke, a Bog će djelovati kroz takve osobe" (Aymon). Randy Clark ima također isto mišljenje: "Ovo (sposobnost impartacije) je dar, i unutar kršćanstva, to se radi pod pomazanjem Duha Svetoga i često uz pratnju proročke riječi. Impartacija se ne može dati kada to osoba želi, već mora biti potaknuta od Duha" (Loren, Chavda, Johnson, 2006, 93).

Kako se impartacija dešava

Za Vallottona "najčešći način primanja duhovnih darova dešava se tako da osoba koja je već obdarena položi ruke na tebe i moli se za impartaciju dara ili darova Duha Svetoga" (Vallotton, 2005, 63). U skladu s time, dvije stvari određuju jačinu i "aromu" nečijeg dara: a) mjera naše vjere određuje koliku mjeru milosti ćemo primiti da bismo djelovali u darovima; b) vrsta i nivo milosti koja prebiva u osobi koja impartira dar određuje dar koji ćemo primiti (usp. Vallotton, 2005, 64). On smatra da impartacija darova polaganjem ruku spada u osnovne elemente Kristovog nauka i to je načelo prisutno u samim korijenima židovske kulture (usp. Vallotton, 2007, 161). Penn Clark primjećuje da se prijenos duhovnih stvari od jedne osobe drugoj dešava na tri načina: a) primjerom – postajemo ono što s vremenom promatramo; b) kroz riječi koje su izgovorene u naše živote; c) kroz polaganje ruku od strane pojedinaca koji imaju dar milosti (usp. Clark). Francis smatra da se impartacija dešava na dva načina: Bog suvereno može impartirati određenu sposobnost koja nam omogućuje da činimo nešto što prije nismo mogli činiti ili kroz polaganje ruku od strane pomazanih pojedinaca (usp. Francis).

Clark objašnjava da pomazanje u nečiji život često dolazi kroz polaganje ruku, ali to nije jedini način na koji možemo primiti impartaciju od Boga. No ovaj način primanja je često bio zapostavljen od strane Crkve (usp. Clark, 2006, 10). Goulet pojašnjava nekoliko načina na koje se impartacija može desiti: a) određene stvari možemo primiti kroz učenje od naših učitelja (1 Kor 4,15); b) kroz propovijedanje (2 Kor 11,7); c) modeliranjem, jer naša djela govore više od

naših riječi (2 Kor 3,2-3); d) kroz pomazanje uljem i polaganje ruku s molitvom (1 Pt 4, 10-11); e) kad dopustimo da darovi Duha djeluju kroz nas velike stvari se dešavaju u tuđim životima; f) kroz naše riječi i djela (1 Sol 2, 7-9); g) u molitvi i slavljenju (usp. Goulet, 2007, xvii-xix).

Načela koja omogućuju impartaciju

Da bi impartacija bila moguća, zastupnici ove teologije morali su promijeniti i uspostaviti nekoliko načela da bi ovu teologiju učinili biblijski ispravnom i nizač gled zdravom. Prvo načelo je naglašavanje važnosti odnosa između dvoje ljudi. Ovo načelo dobiva na važnosti jer se fokus od Boga pomiče na čovjeka tako što se tvrdi da postoje dva načina na koja se impartacija može desiti: od Boga čovjeku i od pomazanih pojedinaca čovjeku. U skladu s time Clark ističe: "Sve više sam uvjeren da se većina Božje milosti koja će nam ikada biti dana nalazi danas ovdje na zemlji. Umjesto da dođe s neba, u trenutku provođenja našeg vremena s Bogom nasamo, ona se prenosi od osobe do osobe kroz Tijelo Kristovo. To se zove impartacija" (Clark, 2008). Clark tvrdi da bi ova istina u nama trebala proizvesti još više poniznosti koja je potrebna da bi se primilo nešto od druge osobe koja nije savršena i ona nam također pomaže u prevladavanju individualizma jer se na taj način stvaraju prisni odnosi u Kristovom Tijelu (usp. Clark, 2008). Slično njemu, Anyasi piše: "Impartacija je nemoguća ukoliko ne postoji duhovna i fizička povezanost između apostola i učenika. I to je vrlo važno jer povjerenje je ulje koje podmazuje odnos" (Anyasi, 2003, 295). Chavda pojašnjava da impartacija započinje s odnosom te navodi primjere Ilije i Elizeja, Mojsija i Jošue, Pavla i Timoteja te zaključuje onaj koji želi primiti pomazanje mora sebe učiniti doživotnim slugom pomazanja:

Elizej nije samo odjednom došao Iliji i zatražio ga duplu mjeru njegovog pomazanja. On je umro sebi i svojoj viziji onoga dana kada je prihvatio poziv da služi. On je slijedio Iliju godinama. Pavao nije samo sreo Timoteja na konferenciji i poslao ga da podiže crkve. On je obimno poučavao Timoteja (Chavda, 2008, 18-19).

Drugo načelo koje se uvodi je načelo "duhovne supstance." Taylor pojašnjava: "Sposobnost impartacije uključuje, ali ide i iznad činjenice da smo pomazani. Ako imamo tu Bogom danu sposobnost impartacije, tada sve što u pomazanju kažemo ili napravimo, duboko će utjecati na one koji nas slušaju. Također, sama supstanca Njegovog bića (Isusa) bit će impartirana u duh onih koji su otvoreni" (Taylor). Frangipane pojašnjava:

Svaki od tih vođa opskrbljuje, ne samo učenja, već ovlaštenja ili punomoći koje uistinu mijenjaju svijet u kojem živimo. Bog podupire te službe i djelu-

je preko njih da impartira duhovnu supstancu u naše živote. Impartacija je najučinkovitija kada se ne nalazimo u strahopoštovanju prema ljudima, već u strahopoštovanju prema Bogu koji koristi te ljude da impartira duhovnu supstancu.

Treće načelo koje podupire impartaciju jest učenje o duhovnim darovima u kojem se ne pravi razlika između duhovnih darova⁷ i darova Duha Svetoga. Kao posljedica toga tvrdi se da se darovi Duha mogu impartirati od osobe drugoj osobi. Rimljanima 1,11 i 1Timoteju 4,14 obično se koriste kao reci kojima se podupire ideja impartacije darova Duha. U prvom slučaju Pavao navodno govori o svojoj namjeri da impartira darove Duha, a u drugom slučaju čini se kao da je Timotej primio svoj dar jer su mu Pavao i druge starješine impartirale taj dar. U skladu s time zastupnici impartacije govore o impartaciji blagoslova i darova Božjih (usp. Francis).

U konačnici, sva ta načela počivaju na definiciji riječi impartacija. Međutim riječ impartacija - grč. *metadidomi* spominje se samo pet puta u Novom zavjetu, i osim u Rimljanima 1,11 nema nikakve poveznice s nekim "nadnaravnim" prijenosom nečega od osobe osobi. U Luki 3,11 Ivan Krstitelj govori o dijeljenju dviju tunika s onime tko nema nijednu, u Rimljanima 12,8 Pavao govori o darežljivom davanju, u Efežanima 4,28 impartacija označava dijeljenje materijalnih dobara s nekime tko je u potrebi, a u 1 Solunjanima Pavao govori o dijeljenju ne samo Evanđelja, nego i svojeg života sa Solunjanima. Riječ *metadidomi* u Bibliji se prevodi kao davanje, dijeljenje i udjeljivanje i pretpostavlja ideju *dijeljenja* te se razlikuje od glagola *didomi* koji označava *davanje*. Sadrži ideju dijeljenja i udjeljivanja nečega što se posjeduje nekome drugome (usp. Percept Austin).

No na temelju te riječi stvoren je jedan cijeli novi koncept te se mnogi dijelovi Biblije iznova tumače u skladu s tim konceptom. U skladu s time, koncept impartacije je navodno prisutan kada Izak blagoslivlja Jakova u pogledu braka (Post 28,1-4), kada Jakov blagoslivlja Josipa i sinove (Post 48,14-20), kada Isus polaže ruke na djecu (Mk 10,13-16), kada Mojsije predaje vodstvo Jošui (Br 27,15-23), u slučaju Ilije i Elizeja (2 Kr 2,1-15) itd. (usp. Francis). Prema tome, impartacija odjednom postaje povezana s govorom o duhovnoj supstanci koja se nalazi svuda oko nas i s našom sposobnošću kao ljudskih bića da upijemo tu supstancu u svoj duh preko medija, prijatelja, obitelji i drugih ljudi oko nas. U skladu s time, određeni ljudi postaju posude ili sredstva koja prenose tu supstancu u živote vjernika.

7 Ja smatram da je pojam "duhovni dar" nebiblijski pojam stran novozavjetnoj ideji i učenju o darovima. Taj pojam zamućuje učenje Novog zavjeta o različitim vrstama darova i otvara vrata za razna pogrešna tumačenja i posljedično krive prakse. Kao posljedica toga, zastupnici teologije impartacije razvili su učenje da se darovi Duha (koje oni svrstavaju u "duhovne darove") nalaze u trajnom posjedovanju vjernika koje oni onda mogu impartirati drugima.

IMPARTACIJA DAROVA DUHA U PAVLOVIM SPISIMA

Da bi opravdali tvrdnju da se darovi Duha mogu impartirati od osobe osobi, zastupnici impartacije pozivaju se, između ostalog, na Rimljanima 1,11 i 1 Timoteju 4,14. Komentirajući Rimljanima 1,11 Alley kaže:

To je jedan od najznačajnijih, najdosljednijih i najradosnijih aspekata apostolske službe. Kad postoji prilika da se moli za drugoga – pastora, crkvu, vjernika – uvijek postoji prilika da se udijeli dar. Pomazanja se impartiraju, darovi se aktiviraju, blagoslovi i rast se oslobađaju, a autoritet se uspostavlja i izgrađuje (Alley, 2002, 110).

Na temelju redaka 1 Timoteju 4,14, 2 Timoteju 1,6 i Rimljanima 1,11, Hamon tvrdi da je služba polaganja ruku i prorokovanja u svrhu impartiranja i aktivacije božanskih darova bila uobičajena praksa rane Crkve (usp. Hamon, 1987, 69). No mogu li reci kao Rimljanima 1,11 i 1 Timoteju 4,14 dati potporu ovakvim tvrdnjama?

Smatram da problem nije toliko u samoj riječi impartacija, nego u idejama i značenjima koja se povezuju s tom riječju. Dvije stvari su problematične: a) često se ne razlikuju duhovni darovi od darova Duha Svetoga. Tako Straube piše da se u Rimljanima 1,11 za riječ dar koristi grčka riječ *charisma* koja ima značenje “božanskog poklona ili duhovnog darivanja, a korijen je ‘charis’ što znači milost”, i onda ovaj redak povezuje s 1 Timoteju 4,14 i 2 Timoteju 1,6 da bi zaključio kako je polaganje ruku bio instrument u impartaciji duhovnih darova (usp. Straube, 2010, 209). No Straube ne uviđa da a) Rimljanima 1,11 ne govori o duhovnim darovima, već o darovima Duha i; b) na temelju 1 Korinćanima 12-14 darovi Duha ne mogu biti impartirani od osobe drugoj osobi. No Vallotton ne vidi problem kad na temelju Rimljanima 1,11 i 1 Timoteju 4,14 izjavljuje: “najčešći način primanja duhovnih darova dešava se tako da osoba koja je već obdarena položi ruke na tebe i moli se za impartaciju dara ili darova Duha Svetoga” (Vallotton, 2005, 63). Stoga ću u ovom dijelu članka analizirati Rimljanima 1,11 i 1 Timoteju 4,14 da bih dokazao kako *duhovni darovi* nisu isto što i *darovi Duha* te da se darovi Duha ne mogu impartirati jer ih osoba ne posjeduje.

Rimljanima 1:11 i *charisma pneumatikon*

Kad je Pavao pisao crkvi u Rimu napisao je: “jer vas želim vidjeti, da vam udijelim koji dar Duha Svetoga za vaše ojačanje” (Rimljanima 1,11). U grčkom tekstu stoje riječi “*charisma pneumatikon*,” a prijevodi NIV i KJV ih prevode s “duhovni dar” (spiritual gift), dok hrvatski prijevod KS ih prevodi s “dar Duha Svetoga.” No kako ispravno razumjeti izraz “*charisma pneumatikon*”?

Morris kaže da Pavao ovdje govori općenito o darovima:

Nema osnove smatrati da ovdje Pavao ima određeni dar na umu, a neodređeni oblik izraza ide u prilog jednom širem konceptu... Izraz se ovdje koristi u općenitom smislu svega što izgrađuje duhovni život. Pavao je želio da rimski kršćani budu ojačani u vjeri kao rezultat dara kojeg će im Bog dati kroz Pavlovu službu (Bay, Martinez).

Bay i Martinez misle da Pavao ovdje govori udjeljivanju Božje milosti:

Ovaj redak ne poučava impartaciju duhovnog 'znaka' dara kao što je to istaknuto u 1 Korinćanima 12, već se 'impartacija' koju je Pavao htio ostvariti sastojala od dijeljenja Božje duhovne milosti u njegovom životu ne bi li ih ohrabrio i ojačao sve zajedno u jedinstvu Duha kao udove Tijela Kristovog (Bay, Martinez).

Međutim, ja smatram da Morris, Bay i Martinez griješe, jer Pavao ovdje govori o daru Duha.

Razgovarajući o temi duhovnih darova smatram da je prijevod grčke riječi *charisma* kao *duhovni dar* nebiblijski i općenito pogrešan jer *charisma* nužno ne označava *dar Duha*, niti *duhovni dar*, već općenito Božji dar ili darove milosti. Riječ *charisma* u Novom zavjetu javlja se sedamnaest puta. Šesnaest puta koristi ju Pavao, a Petar samo jednom. Ona je kombinacija izraza *charis* – milost i *ma* – djelovanje (Ulonska, 1996, 141). Ideje koje proizlaze iz pojma *charisma* su: dar milosti (Williams, 1996, 2:323); aktivnost ili djelovanje koje ima svoj izvor u milosti (Ulonska, 1996, 141); konkretan izričaj milosti, tj. milosrdno obdarivanje (Fee, 1994, 33); rezultat ili posljedica milosti (Conzelmann, 1974, 9:403).

Conzelmann, ističe ključnu stvar za razumijevanje pojma *charisma*: "karizma je s jedne strane povezana s 'milošću', a s druge strane s 'Duhom' do te mjere da su duhovne manifestacije nazvane karizmama" (Conzelmann, 1974, 9:403). Fee također primjećuje da karizma "sama po sebi... ima malu ili nikakvu povezanost s Duhom; ona biva povezana s Duhom samo ako se nalazi u tome kontekstu ili ako je to izričito naznačeno" (Fee, 1994, 33). Prema tome, kada govorimo o pojmu *charisma* u Bibliji, mi govorimo o darovima koji su povezani s Božjom milošću (milosni darovi, ne duhovni darovi), ili o darovima koji su povezani s Duhom – *pneuma*, tj. o darovima Duha kao što to spominje 1 Korinćanima 12⁸

8 Pavao započinje 12. poglavlje ne sa "Što se tiče braćo darova Duha...", već "Što se tiče braćo *pneumatikon*." Dunn kaže da *pneumatikon* "označava da nešto spada u područje duha/Duha, esenciju ili prirodu duha/Duha, utjelovljuje ili očituje duha/Duha" (Dunn, 1978, 3:706). Nadalje: "Pavao ovu riječ koristi na tri načina: a) kao pridjev, duhovan npr. Zakon (Rim 7,14), tijelo (1 Kor 15,44.46), razumijevanje (Kol 1,9); b) kao imenicu muškog roda, duhovan čovjek (1 Kor 2,13.15; 3,1; 14,37; Gal 6,1); c) kao imenicu srednjeg roda, duhovno, duhovne stvari kao npr. u Rim 15,27 i 1 Kor 9,11 gdje Pavao govori o 'stvarima Duha'" (Dunn, 1978, 3:706-707).

gdje su *charismata* (milosni darovi) isključivo povezani s Duhom⁹ kao njihovim izvorom. Prema tome izraz *charisma pneumatikon* valja shvatiti kao darove koji su povezani s Duhom.

Tekstualna analiza Rimljanima 1,11

Pavlovo korištenje izraza *charisma pneumatikon* ukazuje na činjenicu da on na umu ima darove Duha. Pavao doslovno kaže da želi doći u Rim da im udijeli *neki* dar. Izraz "neki" (grč. *ti*) vjerojatno govori o činjenici da Pavao ne definira dar/darove Duha koje im želi impartirati, već je otvoren za mogućnost da će njegov dolazak u Rim biti popraćen s aktivnošću u darovima Duha. Ako bi mjerili Pavla prema govoru današnjih karizmatika, uistinu je čudno da Pavao želi doći u Rim, ali još ne zna koji dar će im impartirati. Da li to znači da Pavao još nije otkrio darove koje ima, jer rečeno jezikom današnjih karizmatika, osoba impartira one darove i pomazanja koje posjeduje (Vallotton, 2005, 64).

Druga stvar koja je važna za razumijevanje ovog retka jest glagol *metadidomi* koji sadrži značenje davanja, dijeljenja ili impartiranja (Strong), a sastoji se od prefiksa *meta* (s ili sa) i glagola *didomi* (davanje). Ovaj glagol sadrži ideju dijeljenja (davanja dijela nečega što netko posjeduje) i taj glagol se razlikuje od glagola *didomi* koji označava davanje (usp. Precept Austin). Možda najbolji način za razumijevanje glagola *metadidomi* jest taj da se ovaj izraz shvati kao Pavlovu želju da njegov dolazak u Rim Bog poprati s *davanjem* nekih darova Duha (*metadidomi* – *meta*: s, sa; *didomi*: davanje = s davanjem) tamošnjim vjernicima.

To vjerojatno znači da se u 1 Kor 12,1 i 14,1 izraz pneumatikon/pneumatika odnosi na darove Duha, izraz koji je manje više jednak izrazu charismata. Montague predlaže da su vjerojatno Korinćani koristili izraz pneumatika za opisivanje manifestacija Duha, a Pavao koristi taj njihov izraz da im odgovori na njihova pitanja ili na izvještaj koji je čuo o njima. Međutim, u retku 12,4 Pavao prelazi na izraz charismata, a veza između charismata (darova) i Duha kao izvora tih karizmi je vrlo jasna (Montague, 1976, 146). Fee tvrdi da Pavao naizmjenice koristi ove riječi ovisno o tome što želi naglasiti. Koristeći izraz charismata Pavao naglašava manifestaciju tj. dar. Kada naglašava Duha kao darivatelja, tada koristi izraz pneumatika (Fee, 1988, 576). Prema tome, na temelju grčke gramatike očito je da se Pavao u poglavlju 12,1-11 bavi karizmama koje imaju svoj izvor u Duhu Svetom, i u skladu s time, tih devet darova možemo nazvati darovima Duha.

- 9 Fee razlaže korištenje ove riječi kao pridjeva i imenice. On opaža da kada se riječ koristi kao pridjev, onda se primarno odnosi na Duha tj. "na ono što pripada ili se odnosi na Duha" (kao u 1 Kor 12). Kada se karizma koristi kao imenica "ona se gotovo ekskluzivno koristi za opisivanje Božjih ljudi kao onih koji su *pneumatikoi*, ili za različite aktivnosti i stvarnosti koje pripadaju u područje Duha." Fee zaključuje da riječ "duhovni" u Bibliji nema ništa s nečim religioznim, nematerijalnom mističnošću ili s unutarnjim životom vjernika. Naprotiv, riječ *duhovan* primarno se odnosi na Božjeg Duha (usp. Fee, 1994, 29-32).

Pitanje je da li Pavao želi doći u Rim impartirati neki dar Duha koji on sam posjeduje ili želi doći u Rim sa željom da njegov dolazak bude popraćen s davanjem darova Duha? Ako prihvatimo razliku između glagola *metadidomi* i *didomi*, i ako uzmemo u obzir da Pavao u 1 Korinćanima 12,11 jasno ustvrđuje da je Duh taj koji odlučuje o davanju darova kako On to želi, vjerojatno je Pavao očekivao da će njegov dolazak biti popraćen manifestacijama darova Duha. Također, ako uzmemo u obzir događaj iz Djela 19 gdje je kroz Pavlovu službu dvanaestoro ljudi primilo krštenje u Duhu uz očitovanje dva dara Duha (govorenje u jezicima i prorokovanje), vjerojatno je Pavao očekivao da će Bog kroz njegovu službu u Rimu blagosloviti ljude na sličan način. Prema tome, naglasak nije na Pavlu kao davatelju darova, već na Bogu koji djeluje u Pavlovoj službi po Duhu Svetome.

Na temelju gore rečenog, zaključujem da Pavao nije smatrao sebe (ili svoju službu) izvorom i davateljem darova Duha (takav zaključak bi bio u suprotnosti s njegovom izjavom u 1 Kor 12,7-11), već je očekivao da će Bog popratiti njegov dolazak u Rim očitovanjem ili davanjem darova Duha tamošnjim vjernicima. Argument za ovu tvrdnju nalazim u činjenici da se glagol *metadidomi* nalazi u aorist konjunktivu koji u grčkom označava "volju, sumnju, očekivanu ili neizvjesnu činjenicu, subjektivnu misao" (Horak, 1999, 184), a ne sigurnu činjenicu. Drugim riječima, Pavao ne kaže "moj dolazak u Rim *bit će* popraćen impartacijom darova Duha," već "mogao bi biti popraćen impartacijom darova Duha." Drugi način za razumijevanje ovog retka je taj da se kaže kako Pavao želi služiti Rimljanima u darovima Duha, no to ne znači da on očekuje kako će im impartirati dar ili darove Duha koje sam posjeduje.

U svakom slučaju, ovaj redak nam ne kaže sve o impartaciji darova Duha niti nam daje odgovore na sva naša pitanja. Samo na temelju ovog retka nemoguće je izvan svake sumnje zaključiti da li Pavlova izjava "da vam udijelim neki dar Duha" znači da im on želi služiti u darovima Duha u kojima će ga Bog upotrijebiti da ojača rimske vjernike, ili on želi da njegov dolazak u Rim bude popraćen s impartacijom ili očitovanjem darova Duha koje će Bog suvereno udijeliti rimskim vjernicima. Također, ne možemo biti sigurni da li Pavao vidi Duha kao davatelja darova, a sebe kao moderatora koji će voditi ljude prema tom iskustvu ili sebe kao izvora tih darova za rimske vjernike. U skladu s time, trebamo pogledati druga mjesta u Bibliji koja govore o darovima Duha, a 1 Korinćanima 12 je mjesto kamo trebamo ići. 1 Korinćanima 12 nam služi kao korektiv i smjernica za ispravno razumijevanje djelovanja darova Duha.

Darovi Duha u 1 Korinćanima 12

Ako prihvatimo činjenicu da *charisma pneumatikon* označava karizme (milosne darove) koji su povezani s Duhom, onda trebamo pogledati 1 Korinćanima 12 da

bi uvidjeli kako su darovi Duha posebna i različita vrsta darova od takozvanih "duhovnih darova." Oni su posebni jer su povezani s Duhom i ne nalaze se u trajnom vlasništvu vjernika. Stoga ih je i nemoguće impartirati jer ih vjernici ne posjeduju.

Kada Biblija govori o *charisma pneumatikon* ona govori o milosnim darovima koji su povezani s aktivnošću i djelovanjem Duha, tj. o darovima Duha.¹⁰ Ovi darovi nisu funkcije, službe ili položaji u kojima vjernici kontinuirano i trajno djeluju, rastu ili se razvijaju, već predstavljaju manifestacije Duha. Darovi Duha su devet načina na koje Duh očituje sebe¹¹ kroz vjernike kada se skupe zajedno. A za osobu kroz koju Duh odabere da se očituje to djelovanje predstavlja dar Duha. Drugim riječima, Duh daje sposobnost, silu ili uvid koji omogućuje osobi da djeluje na određeni način. To omogućavanje za osobu predstavlja dar, no zapravo, to je manifestacija (koja se daje određenom pojedincu) Duha.

Nadalje, ovih devet darova nisu trajno i kontinuirano vlasništvo vjernika, već se daju od slučaja do slučaja kako Duh odluči. Pavao je rekao: "Svakomu se daje objava Duha..." (12,7). Glagol "daje se," u grčkom *didomi*, nalazi se u prezent pasivu - prezent najvjerojatnije govori o činjenici da se ti darovi očituju i primaju kada se Božji narod skupi zajedno i kada Duh odluči da se očituje kroz određene pojedince, a pasiv govori o našoj nesposobnosti da proizvedemo te manifestacije. To znači da osoba unatoč svojim namjerama, voljnosti i želji ne može proizvesti niti djelovati na jedan od ovih devet načina. Ti darovi ne daju se kao diskrecijsko pravo da ih osoba koristi prema svojoj volji. Vjernik ovisi o Duhu, a kada se Duh pokrene u jednom od ovih devet načina, tada osoba postaje "sredstvo" bilo da prorokuje, govori u jezicima, daje riječi mudrosti... itd. Vjernik koji je otvoren za darove Duha ne planira ići na bogoslužje da bi dao proročki govor ili izveo neko čudo, već ako ga Duh osnaži, on može djelovati na određeni način. Sukladno ovome, osoba može u jednom slučaju biti upotrijebljena da djeluje u daru razlikovanja duhova, a drugi puta da tumači govor u jezicima itd.

Ako je ovo opažanje ispravno, to znači da je impartacija darova Duha nemo-

10 Iako u jednom smislu možemo reći da dar kojeg Bog daje čovjeku ima izvor u Bogu i njegovoj milosti (grč. *charis*) i da su u svakom daru uključene i imaju svoj udio sve osobe Trojstva, svaki dar nije u isto vrijeme dar Duha. Iz tog razloga tvrdim da je izraz "duhovni dar" pogrešan jer sadrži implikaciju da je svaki dar "duhovan" to jest "dar Duha," a istovremeno poništava posebnost darova Duha stavljajući ih u isto košaru sa ostalim milosnim darovima. Ulonska ispravno primjećuje da Pavao u Rimljanima 12 govori o širem spektru Božje milosti kada govori o darovima koji su nam dani po milosti, dok u 1 Kor 12 Pavao sedam puta povezuje darove s Duhom (usp. Ulonska, 1996, 146).

11 Oni nisu manifestacije vjernikove zrelosti, duhovnosti, mudrosti ili spoznaje i zato je moguće da vjernici koje su "duhovne bebe", još nezreli pa čak i grešni u nekim stvarima, imaju takva duhovna iskustva (poput Korinćana na primjer).

guća jer vjernik te darove ne posjeduje i stoga ih ne može dijeliti ili impartirati drugim vjernicima. Budući da tekst iz Rimljanima 1,11 o nekim stvarima jednostavno ne govori ništa, u skladu s načelom *analogia scriptura* koja kaže da se doktrinarne izjave trebaju temeljiti na temelju svih tekstova koji govore o nekoj temi, a ne samo na omiljenim recima (usp. Osborne, 1991, 11), bolji način za razumijevanje impartacije darova Duha je čitanje Rimljanima 1,11 kroz prizmu 1 Korinćanima 12, a ne da se zanemaruje što Pavao govori u 1 Korinćanima 12 i na silu izvlače zaključci iz Rimljanima 1,11 koji tamo ne postoje.

1 Timoteju 4,14

Još jedan redak na kojem se temelji učenje o impartaciji darova Duha nalazi se u 1 Timoteju 4,14, gdje Pavao govori kao da je Timotej primio određeni dar zajedno s polaganjem ruku starješinskog zbora. No kao i kod Rimljanima 1,11 moramo prvo ustanoviti o kojoj vrsti dara Pavao ovdje govori, i nakon toga istražiti ulogu i važnost proroštva i polaganja ruku u impartaciji dara. Moramo odlučiti da li su ove dvije aktivnosti bile samo prateće aktivnosti i neka vrsta potvrde dara kojeg je Timotej već posjedovao ili su one bile sredstvo pomoću kojih je Timotej primio svoj dar.

Charismatos

Grčka riječ koja opisuje Timotejev dar je *charismatos*. Neposredni kontekst ukazuje na to da je to dar povezan sa službom Riječi.¹² Dvije stvari značajne su za razumijevanje ovog retka. Prvo, dar za službu Riječi kojeg je Timotej primio ima svoje ishodište u Božjoj milosti, a ne u Timotejevom talentu, sposobnosti ili obrazovanju. Sposobnost djelovanja u tom daru je bila rezultat dara Božje milosti jer *charisma* označava aktivnost koja je rezultat Božje milosti.

Drugo, za razliku od darova Duha, Timotejev dar nalazio se u njegovom trajnom posjedovanju te je on u njemu trebao djelovati, rasti, razvijati se i povremeno ga raspирiti. Ova tvrdnja se savršeno slaže s gramatikom grčkog jezika u Rimljanima 12,6-8 i 1 Petrova 4,10-11 gdje je prikazano da su darovi (*charismata*) dani (aorist) u nekom trenutku u trajno posjedovanje i sada vjernici imaju odgovornost da u njima djeluju. Za razliku od darova Duha u 1 Korinćanima 12 koje Duh daje kada i kako On odluči (pasiv prezent na grčkom), a vjernici mogu u njima djelovati samo onda kada ih Duh osposobi za to (drugim riječima, kada se Duh odluči manifestirati preko njih), ovi darovi se primaju u određenome

12 U 4,13 i 4,16 Pavao ohrabruje Timoteja da nastavi s javnim čitanjem, poticanjem i poukom. Vjerojatno to znači da je Timotejev dar bio u području službe propovijedanja/poučavanja.

trenutku i vjernici se potiču da ih primjenjuju i u njima djeluju na temelju milosti koje su primili. U Rimljanima 1,11 kao i u 1 Korinćanima 12 *charisma* je povezana s Duhom, ali ovdje to nije slučaj. Na temelju toga možemo zaključiti da “neki dar Duha” u Rimljanima 1,11 i “milosni dar” iz 1 Timoteju 4,14 nisu isti darovi u pogledu njihove naravi i funkcije. Stoga, Audi je u krivu kada na temelju 1 Timoteju 4,14 zaključuje: “Možete vidjeti da se darovi Duha impartiraju preko polaganja ruku. To nije jedini način primanja darova; međutim, to je važan i nužan način” (Audi, 2009, 111).

Analiza teksta 1 Timoteju 4,14 pomoći će nam uvidjeti je li Timotej primio dar zato što je Pavao položio svoje ruke na njega. Beck je siguran da je Timotej primio svoj dar baš zato što je Pavao položio svoje ruke na njega: “Postoji naznaka da se nešto posebno desilo kada je Pavao položio ruke na Timoteja... očito je da je nešto stvarno bilo impartirano kada je apostol položio svoju ruku, po Duhu Svetom, na mladog vođu” (Beck, 2007, 26). No da li je Timotej primio svoj dar u trenutku polaganja ruku ili ne nije toliko važno, koliko je važno utvrditi da li ovaj redak potvrđuje ideju da osoba obdarena određenim darom Duha može prenijeti svoj dar drugoj osobi.

Tekstualna analiza 1 Timoteju 4,14

Budući da smo odredili koju vrstu dara je Timotej primio, sada trebamo ispitati ulogu i važnost koju su u Timotejevom slučaju imali proroštvo i polaganje ruku. Tekst nam govori da je Timotej primio svoj dar u određenom trenutku budući da se grčki glagol *didomi* nalazi u aoristu te da je primanje dara rezultat aktivnosti nekog drugog (jer se glagol nalazi u pasivu). S obzirom na to da se ovdje radi o Božjoj karizmi, moramo ustvrditi da je izvor tog dara u Bogu, a ne u čovjeku. Međutim, ostaje pitanje da li je Bog dao dar Timoteju u trenutku prorokovanja i polaganja ruku od strane starješinstva ili su to bile samo prateće aktivnosti javnog postavljanja Timoteja u službu i javna potvrda postojećeg dara kojeg je već Timotej imao. Nadalje, može li se naći potpora za tvrdnju da je Timotej primio dar *zato* što su starješine (uključujući Pavla) položili svoje ruke na Timoteja?

Pavao podsjeća Timoteja da je primio dar “po proroštvu” (Duda-Fučak) (*dia propheteias*, gen), “zajedno s polaganjem ruku” (Duda-Fučak) (*meta epitheseos*, gen). Gramatički gledano, prepozicija *dia* u genitivu označava da se nešto desilo po ili kroz nešto u smislu sredstva ili posredništva u/za određenu aktivnost (Vincent’s Word Studies).¹³ Međutim, u akuzativu prepozicija *dia*, između osta-

13 usp. Duff, 2005, 304. Robertson’s Word Pictures pojašnjava da *dia* ima sljedeće značenje: “Uz pratnju proroštva, ne udijeljeno po proroštvu”.

loga, označava uzrok, povod i ili razlog za nešto (Senc, 1988, 193), što ovdje nije slučaj jer je *dia* u genitivu. Nadalje, prepozicija *meta* u genitivu također označava aktivnost koja se desila u suradnji ili u pratnji nečega (Robertson's Word Pictures). Prema tome, gramatički gledano, imamo malo dokaza za tvrdnju da je polaganje ruku i prorokovanje bilo *uzrok* i *razlog* ili nužan element za impartaciju dara, tj. za prijenos dara sa starješina na Timoteja.¹⁴ Biblijski tekst podržava ideju da je Timotej primio dar te da je taj čin bio popraćen prorokovanjem i polaganjem ruku. Davanje je bila primarna, a polaganje ruku i prorokovanje bile su sekundarne radnje.

Ono što tekst ne kaže jasno jest kada se udjeljivanje dara točno dogodilo. Da li se dogodilo prije prorokovanja i polaganja ruku ili u trenutku prorokovanja i polaganja ruku. Ako tvrdimo da je prorokovanje i polaganje ruku dogodilo u trenutku rukopolaganja Timoteja za službu, onda možemo reći da je prorokovanje služilo kao potvrda Timotejevog poziva i dara, a rukopolaganje je bilo čin javnog priznanja njegovog dara. Prema ovom shvaćanju, Timotej je svoj dar već primio ranije. Ako tvrdimo da je Timotej primio dar u trenutku prorokovanja i polaganja ruku, gramatika grčkog jezika nam ne daje osnove za tvrdnju da je Timotej primio dar upravo zbog tih dviju aktivnosti.¹⁵ No čak i da su prorokovanje i polaganje ruku bili uzrok i sredstvo za impartaciju dara, još uvijek smo daleko od uvjerenja da se impartacija dara desila od starješina ka Timoteju, a ne od Boga posredstvom ovih dviju aktivnosti.

Bez obzira na to da li su ove dvije aktivnosti bile samo javna pratnja ili potvrda Timotejevog postojećeg dara, ili ako kao Williams tvrdimo da se impartacija uistinu desila kroz prorokovanje i polaganje ruku, nema nikakve osnove za tvrdnju da na temelju ovog teksta tvrdimo da se karizme prenose s osobe na osobu, bilo da to Bog učini (tako da uzme dar od osobe koja ga posjeduje i udijeli ga

- 14 Jedna praktična opaska: ako Bog doista djeluje na način da uzima dar od osobe koja ga posjeduje i impartira ga drugoj osobi postavlja se pitanje od kojeg starješine ili osobe je Timotej zapravo primio dar?
- 15 Williams shvaća ove dvije aktivnosti u trenutku Timotejevog zaređenja kao trenutak u kojem se desilo stvarno udjeljivanje Božje milosti i impartacija dara, ali on smatra da je udjeljivanje dara Timoteju bilo rezultat djelovanja Duha Svetog, a ne nekog automatizma povezanog s polaganjem ruku. On kaže: "I dok molitva i post mogu biti potrebni za traženje očitovanja Božje milosti po Duhu Svetom, moramo u potpunosti prepoznati da Duh Sveti može sam udijeliti duhovni dar koji čin zaređenja čini valjanim i živim iskustvom. Dođi Duše Sveti" (Williams, 3:191-196). Ja se ne slažem s Williamsom da se impartacija dara desila u trenutku zaređenja, već je Timotej svoj dar primio ranije. Međutim, Williams zastupa tradicionalno viđenje polaganja ruku gdje Bog nužno ne treba neku osobu da bi udijelio dar osobi koju poziva u službu. No Božja milost za nekog službenika može se steći molitvom i polaganjem ruku i takvi vanjski simboli predstavljaju jamstvo milosti koju primaju od Boga, a ne na temelju vanjskog znaka (usp. Williams, 196, 3:195).

drugoj osobi) ili da ga osoba koja posjeduje dar impartira nekoj drugoj osobi. Jer, ako Bog uzima dar neke osobe da bi ga dao nekome drugome, postavlja se pitanje zašto Bog nije u mogućnosti to učiniti direktno bez posrednika? Zašto On treba nekoga kad je On izvor svih darova? U tome slučaju jedino rješenje je izostaviti Boga iz ove sheme i učiniti ljude izvorom darova za druge vjernike. Zastupnici impartacije u teoriji ne smatraju ljude izvorom darova za druge vjernike, ali jednako tako ne objašnjavaju zašto Bog djeluje zaobilaznim putem i treba ljude da bi učinio nešto što ionako sam može učiniti. U drugom dijelu članka vidjet ćemo da doktrina impartacije u nekom obliku odražava rimokatoličku doktrinu o svecima i svećenstvu, no prije toga trebamo razumjeti narav karizmi u odnosu na Božju milost.

KARIZME U ODNOSU NA BOŽJU MILOST

Kada Novi zavjet govori o karizmama, on povezuje karizme s darom spasenja (Rim 5,15-16), darom određenih blagoslova (Rim 11,29; 1 Kor 7,7), s darovima koji su povezani s Božjom milošću (Rim 12,6-8; 1 Pt 4,10-11) i s Duhom Svetim (1 Kor 12,4-10) (Williams, 1996, 2:345-346). Prema tome, teologija o duhovnim darovima ne bi se trebala graditi samo na etimologiji riječi, već i na opažanju kako i na koji način je riječ karizma povezana s drugim teološkim izrazima. A to je posebice važno za temu duhovnih darova.

Kada Novi zavjet karizme dovodi u vezu s Duhom tada govorimo o darovima Duha, ali kada ih povezuje s *charis* (milost) tada govorimo o tzv. duhovnim darovima. Jedina dva mjesta na kojima Novi zavjet dovodi karizme u kontekst s *charis* (osim u 1 Tim 4,14) su Rimljanima 12,6 i 1 Petrova 4,10. U tim recima Pavao i Petar ne govore o darovima Duha, nego o darovima koje Bog daje ljudima u skladu sa svojom milošću.

Nekoliko stvari je bitno za razumijevanje darova Božje milosti - duhovnih darova:

1) *Izvor tih darova nalazi se u Božjoj milosti*: prema tome, ne možemo govoriti o prirodnim talentima, postignućima ili sposobnostima koja osoba posjeduje, već sposobnost da se djeluje na određeni način dolazi od Boga.

2) *Ti darovi nalaze se u trajnom posjedovanju vjernika*: u Rimljanima 12,6 Pavao je rekao: "Dare pak imamo različite po milosti koja nam je dana..." Koristeći prezent particip za "imajući" (*ehontes* od glagola *eho*) i aorist za "dana" (*dotheisan* od glagola *didomi*) tekst nam jasno ukazuje da su ti darovi dani u jednom trenutku i vjernici se nalaze u posjedovanju tih darova. U skladu s time, vjernici su sada odgovorni za djelovanje, rast i služenje u njima. Jednako tako Petar kaže: "jedni druge poslužujte - svatko po primljenom (*elaben* od glagola *lambano*) daru - kao

dobri upravitelji različitih Božjih milosti...” Petar također koristi aorist za opisivanje primanja darova i prezent particip kada govori o djelovanju (*diakonountes*) u darovima što ukazuje na to da su vjernici u jednome trenutku u prošlosti primili darove i sada su sposobni i odgovorni za posluživanje i očitovanje Božje milosti.¹⁶

3) *I Petar i Pavao uzimaju kao činjenicu da vjernici posjeduju darove*: Biblija nam ne daje uvid kada i kako su vjernici primili svoje darove; ne kaže nam da vjernici moraju primiti neke dodatne darove ako žele duhovno rasti;¹⁷ niti govori da su Petar i Pavao imali namjeru impartirati darove Božje milosti drugim vjernicima. Jedino što govore je to da su vjernici odgovorni za rast u darovima koje posjeduju.

4) *Ti darovi predstavljaju funkcije, a ne povremene manifestacije ili crkvene položaje*: za razliku od darova Duha u kojima vjernici djeluju povremeno već kako ih Duh nadahnjuje, ovi darovi predstavljaju funkcije. No postoje neke sličnosti ovih darova s darovima Duha jer obje vrste darova se nazivaju karizmama i djeluju kroz cjelokupno Kristovo Tijelo (Williams, 1996, 3:126). Također, duhovni darovi ne predstavljaju crkvene položaje jer ti darovi djeluju kroz cjelokupno crkveno članstvo i svi vjernici imaju udio u njima (Williams, 1996, 3:215). Nasuprot njima, darovi koji predstavljaju službe u crkvi, nazvane su *domata*, a ne karizmama. *Domata* predstavljaju službe koje je Krist darovao svojoj Crkvi za njezino opremanje; darovi su ljudi (apostoli, proroci...), a ne određene sposobnosti; ograničene su brojem (nema svaki kršćanin udio u ovim službama) i ti darovi su nužni za život Crkve (Williams, 1996, 3:164).

MODERNI SVECI

Možda se čini čudnim što je u članku o impartaciji jedan dio članka posvećen ri-

16 O recima Rimljanima 12,6 i 1 Tim 4,14 Grudem kaže sljedeće: “Uistinu, u Rimljanima 12 Pavao započinje rečenicu, ‘imajući različite darove prema milosti koja nam je dana.’ A Timoteju kaže, ‘Ne zanemaruju dar koji je u tebi,’ time opet ukazujući da Timotej ima taj dar već neko vrijeme. Prema tome, čini se da Novi zavjet općenito govori kako ljudi imaju duhovne darove koji su im dani, te jednom kad ih imaju, često su u mogućnosti da ih nastave upotrebljavati tijekom svog kršćanskog života” (Grudem, 2000, 1025).

17 Smatram da Grudem ispravno primjećuje kako u Rimljanima 12 “čini se da Pavao pretpostavlja kako vjernici znaju koji su njihovi duhovni darovi. On jednostavno govori onima u crkvi u Rimu da nastave koristiti svoje darove na različite načine... Jednako tako, Petar govori svojim čitateljima kako da koriste svoje darove, ali ne kaže ništa o otkrivanju koji su to darovi” (Grudem, 2000, 1028).

mokatoličkoj praksi molitve svecima, ali razlog tomu je taj što je u karizmatском kršćanstvu ova praksa vrlo prisutna, ali je prisutna inkognito. Iako prosječni protestantski vjernik ne moli “Zdravo Marijo...” i tu praksu smatra bogohuljenjem, neki protestanti su vrlo revni u molitvama tipa “Zdravo Benny...”, “Zdravo Todd...” ili “Zdravo... tkogod.” Stoga u ovom dijelu članka želim izložiti načine na koje impartacija odražava rimokatoličku praksu molitve svecima. Sličnosti između rimokatolika i karizmatika su zapanjujuće. Postoje neke inačice u obliku i načinu njihove argumentacije, ali osnovna načela manje-više su ista. Moja je teza da su teologija i praksa impartacije protivna protestantskom načelu *svećenstva svih vjernika* koje govori protiv postojanja posrednika između Boga i ljudi, a koji su u rimokatoličkoj crkvi prisutni u obliku svetaca i svećenstva. Zbog toga ću najprije izložiti kako je praksa impartacije slična rimokatoličkoj doktrini molitve svecima, a nakon toga i rimokatoličkom poimanju posredničke uloge svećenstva.

Sveci kao posrednici između Boga i ljudi

Prva sličnost između karizmatских svetaca i rimokatoličkih svetaca nalazi se u području “riznice.” Prema rimokatoličkom katekizmu, crkvena riznica uključuje Kristove zasluge, molitve i dobra djela Marije, ali također “i svih svetaca koji su se, slijedeći po njegovoj milosti stope Krista Gospodina, posvetili i izvršili poslanje koje im je Otac povjerio; i tako, radeći na svome spasenju, surađivali su i na spasavanju svoje braće u jedinstvu otajstvenog Tijela” (Katekizam, članci 1476-1477). Svrha ove riznice je da “ljudski rod ... bude oslobođen od grijeha i uniđe u zajedništvo s Ocem” (Katekizam, članak 1477). Na temelju ove riznice crkva ima pravo izdavati oprost i poništavati vremensku kaznu za preminule vjernike (McCarthy, 2004, 85). A sada primijetite sličnost u protestantskom argumentu:

Drugim riječima, Isus je za nas došao pun milosti. On ju je u potpunosti ostavio ovdje umjesto da ju odnese sa sobom na nebo. Ostavio ju je na zemlji jer nam je ovdje potrebna. Svi ti darovi nisu potrebni na nebu... Umjesto toga, prema Efežanima 4, on je udijelio te milosti ljudima neposredno prije nego li je uzašao ne bi li ostala na zemlji u zemljanim posudama. Vjerujem da se ti isti darovi nastavljaju neprestano impartirati od osobe do osobe zadnjih 2000 godina (Clark, 2008).

U oba slučaja Crkva (ili u protestantskom slučaju, pojedinci unutar Crkve) jest riznica koja posjeduje određena prava. Rimokatolička crkva može poništavati vremensku kaznu, a u protestantizmu određeni pojedinci posjeduju Božju milost koju mogu impartirati drugima.

Druga sličnost je u području “specijalizacije.” Ovisno o potrebi, interesu ili zemlji gdje žive, rimokatolički vjernici mogu odabrati sveca kojem će se moliti jer različiti sveci su zaštitnici određenih zemalja, neki su zaštitnici određenih

zanimanja, a neki štite ljude od određenih bolesti. Tako je sveti Patrik zaštitnik Irske, a sveta Lucija zaštitnica bolesti oka (McCarthy, 2004, 163-64). Karizmatici također imaju svoje "svece" koji su specijalizirani za određeno područje djelovanja. Deere svjedoči da je primanje impartacije od prave osobe jedan od načina primanja (zajedno s osobnom molitvom za dar) sposobnosti koje pojedinac prije nije posjedovao. U njegovom slučaju to je bio apostol i vođa John Wimber: "John Wimber ... posjeduje autoritet da impartira duhovne darove. Prije nekoliko godina John me je izveo jedne nedjelje navečer pred crkvu, položio je svoje ruke na mene i molio da se darovi ozdravljenja i riječi znanja u mome životu uzdignu na novu razinu. Idući dan otišao sam na misijsko pitovanje u drugu zemlju" (Deere, 2008, 31). Nadalje, on opisuje kako je na jednom crkvenom sastanku znao da se jedna osoba boji da će dobiti Alzheimerovu bolest. Takva iskustva bila su uobičajena za Wimbera, ali to je bilo nešto novo za njega (usp. Deere, 2008, 31). Međutim, glavni zaključak je sljedeći: "Ovakva iskustva počela su mi se iznova dešavati na tom putovanju. Impartacija koju sam primio od Wimbrea dala mi je novu razinu otkrivenja i darova ozdravljanja" (Deere, 2008, 32).

Iako ne mogu zaniijekati njegovo iskustvo, mogu zaniijekati biblijsku ispravnost njegove izjave jer njegovo svjedočanstvo predstavlja izravan poticaj vjernicima da određene darove ne traže od Boga, nego od određenih pojedinaca tako da od njih prime impartaciju - ne impartaciju *od* Boga *kroz* pojedinca, već *od* njih samih. U skladu s time, načelo je u oba slučaja jednako: ako želimo primiti nešto od Boga, možemo ići direktno Bogu, ili još jednostavnije, možemo od određenog "sveca" zatražiti da posreduje za nas i podijeli s nama svoju milost.

Treća sličnost nalazi se u području potrebe za zastupnicima i posrednicima. Augustin je o posrednicima rekao sljedeće: "Postoje mnoge stvari ... koje nam Bog neće udijeliti bez posrednika i zastupnika (Pope Pius the Fifth, 1829, 247). Sljedeća izjava, uz određene razlike, odražava istu ideju:

Bog nam je u svojoj velikoj želji da nas osposobi da blagoslivljamo, utječemo i ozdravimo naš naraštaj na Njegovu slavu dao službu impartacije; tu posebnu dimenziju koja nas osposobljava da u većoj mjeri djelujemo u području nadnaravnog. Mi možemo sebe pripremati, ali On nam daje sredstva koja nas duhovno osposobljavaju zbog impartacije od strane onih koji su prepoznati u svojoj službi i pomazanju Duha Svetoga (Francis).

Dok u Augustinovom slučaju neke stvari ne možemo primiti bez posredovanja (potrebni su nam i Bog i posrednici), u drugom slučaju Bog nam nije toliko potreban kao nekad, jer postoje posrednici koji su osposobljeni Duhom Svetim da drugima predaju ono što sami posjeduju. Ti sveci modernog doba ili karizmatički sveci sada manje-više zamjenjuju Boga koji je izvor svih darova i postavljaju sebe na to mjesto. A teologija impartacije to čini na tri prethodno opisana načina što uvelike odražavaju rimokatoličku praksu molitve svecima koji se smatraju po-

srednicima između Boga i ljudi. No to za svoju posljedicu ima sljedeće - vjernici u svojem odnosu s Bogom postaju ovisni o drugim ljudima.

Guth primjećuje da se luteranske, reformirane i slobodne crkve protive molitvi svecima jer zazivanje njih za pomoć, zaštitu ili bilo što drugo znači dovesti u pitanje Kristovo posredništvo (kristologija) i reformacijsko načelo opravdanja po vjeri (Guth, 2005, 226). No unatoč tome, karizmatsko kršćanstvo otvoreno promiče i prihvaća teologiju i praksu koja odvraća pažnju vjernika s Boga na ljude. I odjednom, u Kristovo ime određeni pojedinci imaju sposobnost i obdarenost da impartiraju Božje darove drugim vjernicima. Oni postaju kanali preko kojih vjernici mogu primiti nešto od Boga.

Svećenici kao posrednici između Boga i ljudi

Potreba za posredništvom također je prisutna u rimokatoličkom poimanju svećeničke službe. Reformacijska doktrina o svećenstvu svih svetih odbacila je rimokatoličko poimanje svećeničke službe gdje su svećenici sakramentalni posrednici između Boga i ljudi. Prema reformatorima, svaki kršćanin ima svećenički status i obvezu da evangelizira, naviješta Božju riječ, zastupa za druge u molitvi, služi drugima itd. (Milić, 2007, 371). To znači da Crkva "nije pravila razliku, osim u pitanju službe, između klera i laika. Svi imaju duhovni status i svi su uistinu svećenici, biskupi i pape, no svi kršćani nemaju istu službu" (Kittelson, 2003, 269). Drugim riječima, svi vjernici imaju isti status pred Bogom, no svi vjernici nemaju iste službe unutar Crkve. U skladu s time, svećenstvo svih vjernika ne znači da su svi vjernici pozvani u službu propovijedanja, poučavanja ili bilo koju drugu duhovnu službu (Milić, 2007, 372).

Nestingén objašnjava da je reformacijska doktrina o svećenstvu svih vjernika bila korištena kao kritičko načelo protiv dominacije klera. Kao što je u Starom zavjetu svećenstvo dobivalo svoj autoritet zbog ovlasti da prinosi žrtve koje su pak omogućavale izraelskoj zajednici da ostane u odnosu saveza s Bogom, (usp. Nestingen, 2004, 1884), autoritet kršćanskih svećenika temelji se na sakramentalnom djelovanju koje učinkovito iznova prikazuje Kristovu žrtvu Bogu (usp. Nestingen, 2004 1889). No kao što McGrath primjećuje, Lutherova doktrina opravdanja po vjeri zajedno s doktrinom svećenstva svih vjernika učinila je nepotrebnim postojanje posrednika između Boga i čovjeka. Vjernici mogu zadobiti oprost i bez svećenika ili neke novčane naknade, a taj novi naglasak na osobnom odnosu s Bogom promijenio je ulogu koju je Crkva imala u posredovanju oprosta (usp. McGrath, 2008, 117). Ali i više od toga, svećenstvo svih vjernika isključuje potrebu za posrednicima jer sama srž kršćanske vjere je ta da vjernik, u vjeri (koja je sama po sebi Božji dar) može sebe predati u Božju milost bez ikakve prepreke ili svećeničkog posredovanja... Poanta svega je da je živi Bog koji se otkrio

u Isusu Kristu vjerniku trenutno dostupan po vjeri, i prema tome, svaki vjernik stoji gol i otkriven pred licem Božjim (Alston, 2002, 46).

Kao i u slučaju s rimokatoličkim svecima, karizmatički sveci našeg vremena predstavljaju se kao "posude" koje mogu zadobiti i posredovati Božju milost i darove drugim vjernicima. Ovakav zaključak nije promocija individualizma ili nijekanje činjenice da različiti ljudi u Kristovom Tijelu imaju drugačije funkcije ili službe za zajedničko dobro, već je to poziv na buđenje da se prepozna ponovno uvođenje ideje privilegirane klase vjernika na mala vrata u kršćanstvo. Stoga i ne iznenađuje zaključak Wadea E. Taylora koji kaže: "predani kršćanin koji ima sposobnost impartacije ističe se od drugih" (Taylor). Iznova postoje oni koji su kršćani i oni koji su kršćani i imaju privilegirani status pred Bogom te stoje iznad ostalih vjernika. Uzvišeni položaj rimokatoličkog svećenstva osiguran je njihovom sakramentalnom sposobnošću da iznova prikazuju Kristovu žrtvu Bogu Ocu, a uzvišeni položaj karizmatičkih svetaca počiva na ideji da oni mogu impartirati Božje darove drugim vjernicima. Čini se da doktrina svećenstva svih vjernika vrijedi jedino u pogledu spasenja, ali kada se radi o Božjim darovima, otkrivanju Božje volje za život ili o primanju sile za službu, teologija i praksa impartacije čini da ljudi postanu nezdravo ovisni o modernim svecima.

ZAKLJUČAK

U zaključku bih htio istaknuti činjenicu da svi zastupnici impartacije nemaju nužno isto mišljenje u vezi svih stvari koje su povezane s impartacijom. Na primjer, ne govore svi o "duhovnoj supstanci." No govore o prijenosu darova, milosti ili sile s jedne osobe na drugu.

Impartacija nema nikakvu podlogu u Svetom pismu jer je ta doktrina temeljena na pojmu koji se u Novom zavjetu javlja svega pet puta, a od toga jednom u kontekstu darova Duha Svetog (Rim 1,11). Jedini način na koji se impartacija teološki može poduprijeti je taj da se toj riječi pripišu određena značenja i ideje te da se ta značenja i ideje učitaju nazad u tekst gdje god to odgovara argumentu. No na taj način Bibliju se prisiljava da govori nešto što ona zapravo ne poučava. Nadalje, Biblija ne spominje "dar impartacije," kako se ona dešava, tko su ljudi koji su ispravno ovlašteni za impartaciju pomazanja, darova i drugih stvari te kako običan vjernik može prepoznati istinske stručnjake za impartaciju. Sva ta učenja izmišljena su i naknadno nadodana Pismu.

U proučavanju ove teme bilo je frustrirajuće naći odgovor na sljedeće pitanje: kad se impartacija nekog dara ili pomazanja dešava, da li je prijenos toga rezultat Božjeg djelovanja ili onaj koji impartira to čini iz "riznice" svoje duhovne supstance? Na ovo pitanje nema jasnog odgovora jer, iako je Bog *de jure* predstavljen kao izvor svega, *de facto* ljudski element u primanju darova od Boga naglašava se do

te mjere da se čini kako su posebno pomazani ljudi izvor te duhovne supstance. Clark upozorava da je impartacija “Božji čin koji u potpunosti ovisi o Njegovom pozivu i pomazanju (Clark, 2006, 10), kao i “Bogom potaknut događaj” (Clark, 2006, 11). No imamo i Alleya koji kaže: “Postoje razne vrste pomazanja koje su vam dostupne po Duhu Svetome. Što god raspoznajete, želite ili vjerujete, u vjeri možete primiti” (Alley, 2002, 23). Vallotton tvrdi: “Vrsta i nivo milosti koji počiva u osobi koja vama impartira dar određuje kakav ćete dar primiti” (Vallotton, 2005, 64). I tko sad na kraju odlučuje koji dar će neki vjernik primiti? Je li to Bog, nečija vjera ili to ovisi o osobi koja impartira darove?

Zastupnici impartacije prikazuju Boga kao da je Bogu nemoguće dati nešto direktno bez ljudskog posredništva. Penn Clark komentira događaj iz Brojeva 11,24-29 i zaključuje:

Mojsije je morao biti nazočan da bi Bog silu koja je bila u njegovom životu prenio u živote drugih ljudi. Duh je bio uzet s Mojsija, i nije sišao iznova s neba u živote tih ljudi. Šezdeset osam ljudi primilo je tu sposobnost da prorokuju na taj način, a samo dvoje ju je primilo a da nije bilo u prostoriji (Clark, 2008).

Međutim, na temelju čega Clark zaključuje da je Mojsije “morao biti prisutan”? Da li je Bog bio ograničen Mojsijevim prisutnošću? Nadalje, kaže se da su prilikom postavljanja prvih đakona (Djela 6) apostoli impartirali poslanje, molili za pomazanje i prenijeli đakonima mjeru svoje duhovne mudrosti koja je bila nužna za obavljanje ovog zadatka (usp. Aymon). I opet postavlja se pitanje kako netko može doći do ovakvog zaključka jer tekst Djela 6 ne govori ništa slično. Naprotiv, Djela 6,3 nam kažu da su budući đakoni već bili puni Duha i mudrosti prije nego što su apostoli molili za njih (Djela 6,6).

Nadalje, vjernici se potiču da osobno traže Boga u svojoj molitvenoj klijeti, ali im se kaže da ako žele nešto primiti od Boga, onda trebaju druge pojedince koji će im impartirati Božju milost. Frangipane ustvrđuje:

Naravno, Bog te može suvereno pohoditi, i mi trebamo čeznuti i tražiti da provodimo vrijeme nasamo s Duhom Svetim, u molitvi i proučavanju Božje riječi. Ali, često, Duh Sveti će nam nešto impartirati kroz pravednog čovjeka ili ženu... Impartacija ne zauzima mjesto osobnog odnosa s Ocem. Jednostavno, Isus poručuje da će nas Bog nagraditi prema našoj sposobnosti da ‘primimo’ od onih koje nam On šalje.

Frangipaneova izjava odražava zbuđenost koju impartacija unosi u kršćanstvo. Kršćani se istovremeno potiču da traže Boga ne bi li nešto od njega primili, ali i da preko ljudi mogu nešto dobiti od Boga. To mijenja ulogu i poziciju onih koji impartiraju jer oni više nisu samo *zastupnici* i *posude* koje Bog koristi da djeluje preko njih, već se uzdižu na poziciju *posrednika* - posrednika koji preuzimaju Božje mjesto i postaju izvor i djelitelji darova. Ovaj koncept je još smješniji kada

se uzme u obzir da ti isti posrednici primaju svoju duhovnu supstancu provodeći nasamo vrijeme s Bogom, a istovremeno uskraćuju tu mogućnost "običnim" vjernicima čineći ih ovisnima o sebi. Taylor kaže: "Ja provodim vrijeme u Božjoj prisutnosti da bih imao duhovnu supstancu u sebi, tako da mogu impartirati ono što sam primio od Gospodina" (Taylor). Čovjek se pita zašto drugi vjernik ne može učiniti isto kao i Taylor i primiti svoju duhovnu supstancu direktno od Boga.

Rimokatolički sveci su na nebu i zbog svojih zasluga mogu pomagati vjernicima na zemlji da prime milost od Boga. Karizmatski sveci su ovdje na zemlji i oni također mogu posredovati Božju milost drugim vjernicima. Rezultat toga je da među kršćanima više nije popularno tražiti Boga darove, manifestacije i silu jer je ta pozicija rezervirana samo za određene pojedince. Odjednom, izvor Božje milosti se pomiče s *Boga* prema *određenim pomazanim pojedincima* koji za običnog vjernika postaju izvorom vizija, pomazanja i darova. Odjednom, ako osoba želi primiti Božji dodir u svome životu, on ili ona mora posjetiti prava mjesta gdje Bog moćno djeluje, stupiti u kontakt s pravim pojedincima koji posjeduju određeni dar ili pomazanje, ili ako ništa drugo, moraju kupiti pravu knjigu ili DVD ne bi li primili Božji dodir. Izvor probude više nije Bog, već pojedini ljudi ili "sveti" predmeti. Bog koji je u Starom zavjetu bio Bog Abrahama, Izaka i Jakova i bio je moćni Bog gdje god su Izraelci išli (vidi, Ratzinger, 1970, 95-97), u našem vremenu sve više postaje Bog Toronta, Lakelanda ili Međugorja.

Literatura

- Alley, John Kingsley (2002). *The Apostolic Revelation*. Rockhampton: Peace Publishing.
- Alston, Wallace M. Jr. (2002). *The Church of the Living God*. Louisville: Westminster John Knox Press.
- Anyasi, Charles (2003). *The Divine Powers of the East*. USA: Xulon Press.
- Audi, Norman (2009). *They Came Back Rejoicing*. USA: Xulon Press.
- Aymon, de Albatrus (n.d.). "Is Laying of Hands for Today?" *Albatrus Org*. Online: http://www.albatrus.org/english/potpourri/sermons/laying_hands_for_today.htm. Posjet 23. prosinca 2010.
- Bay, Leonard, Rafael D. Martinez (n.d.). "Impartation, Anointing, Manifestation." *Spiritwatch Org*. Online: <http://www.spiritwatch.org/fireimpart.htm>. Posjet 23. prosinca 2010.
- Beck, Peter Jr. (2007). *Heart of an Apostle*. Garden City: Master Press.
- Chavda, Mahesh & Chavda, Bonnie (2008). *Storm Warrior: A Believer's Strategy*

- for Victory*. Grand Rapids: Chosen Books.
- Che, Ahn (2009). *When Heaven Comes Down*. Grand Rapids: Chosen Books.
- Clark, Penn (2008). "The Gifts of the Spirit - The Importance of Impartation." *Penn Clark Com*. Online: <http://penn-clark.com/Wordsmith/Gifts/OldPages/studies/A8.htm>. Posjet 26. prosinca 2010.
- Clark, Randy (2006). *There is More!: Reclaiming the Power of Impartation*. Mechanicsburg: Global Awakening.
- Conzelmann, Hans (1974). Charisma, Charismata, u: Gerhard Friedrich (ur), *Theological Dictionary of the New Testament*, Vol. 9. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans.
- Crowder, John (2005). "Wells of Wales are Being Restored." *Sons of Thunder Org*. Online: http://www.thenewmystics.com/Articles/1000040999/Home_Page_of/Articles/RevivalReports/WellsOfWales.aspx. Posjet 25. prosinca 2010.
- Deere, Jack (2008). *The Beginner's Guide to the Gift of Prophecy*. Ventura: Regal.
- Duff, Jeremy (2005). *The Elements of the New Testament Greek*. NY: Cambridge University Press.
- Dunn, J. D. G. (1978). Spirit, Holy Spirit, u: Colin Brown (ur), *The new International Dictionary of New Testament Theology*, Vol. 3. Grand Rapids: The Zondervan Corporation; Exeter: The Paternoster Press.
- Fee, Gordon D. (1988). *The First Epistle to the Corinthians*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company.
- Fee, Gordon D. (1994). *God's Empowering Presence*. Massachusetts: Hendrickson Publishers, Inc.
- Francis, Rodney W. (n.d.). "The Ministry of Impartation." *Personal Communication Ministries*. Online: <http://personal-communication.net.nz/impartation.htm>. Posjet 25. prosinca 2010.
- Frangipane, Francis (n.d.). "The Power of Impartation and How it Affects YOU." *Commission Ministries*. Online: http://www.commissionministries.org/Studies_andCourses/Mentoring_and_Discipleship/The_Power_of_Impartation_and_How_it_Affects_You.doc. Posjet 26. prosinca 2010.
- Goulet, Paul M. (2007). *The 5 Powers of God*. Nashville: Thomas Nelson Inc.
- Grudem, Wayne (2000). *Systematic Theology: An Introduction to Biblical Doctrine*. Leicester: IVP; Grand Rapids: Zondervan.
- Guth, Klaus (2005). Pilgrimage, u: Erwin Fahlbusch, Jan Milic Lochman, John Mbiti; Jaroslav Jan Pelikan, Lukas Vischer (ur), *The Encyclopedia of Christianity*, Vol. 4. Grand Rapids: Eerdmans; Leiden: Brill NV.

- Hamon, Bill (1987). *Prophets and Personal Prophecy*. Shippensburg: Destiny Image Publishers.
- Horak, Nela W. (1999). *Grčki jezik Novog Zavjeta*. Zagreb: Kršćanska sadašnjost.
- Katekizam katoličke crkve* (n.d.). "Oprosti." Online: http://www.katolici.org/katekizam.php?action=c_vidi&id=1068. Posjet 27. prosinca 2010.
- Kittelson, James M. (2003). Luther and modern church history, u: Donald K. McKim (ur), *The Cambridge Companion to Martin Luther*. NY: Cambridge University Press.
- Liardon, Roberts (n.d.). "God's Generals Collection: Why They Succeeded and Why Some Failed DVD." *Karmal Christian Books*. Online: http://karmal-books.co.za/detail.php?product_id=2118. Posjet 26. prosinca 2010.
- Loren, Julia C., Mahesh Chavda i Bill Johnson (2006). *Shifting Shadows of Supernatural Power*. Shippensburg: Destiny Image Publishers.
- McCarthy, James (2004). *Evandjelje po Rimu*. Krapina: Baptistička crkva Emanuel & Teološka biblijska akademija.
- McGrath, Alister (2001). *Reformation Thought*. Oxford: Blackwell Publishing.
- Milić, Jasmin (2007). Svećenstvo svih vjernika, u: Stanko Jambrek (ur), *Leksikon evanđeoskoga kršćanstva*. Zagreb: Bogoslovni institut i Prometej.
- Montague, George T. (1976). *The Holy Spirit*. New York: Paulist Press.
- Nestingen, James Arne (2004). Priesthood of All Believers, u: James Arne Nestingen (ur), *The Encyclopedia of Protestantism*. NY: Routledge.
- Osborne, Grant (1991). *The Hermeneutical Spiral*. Downers Grove: IVP.
- Percept Austin Org. (n.d.). "Romans 1:11-15 Commentary." Online: http://www.preceptaustin.org/romans_111-17.htm#1:11. Posjet 26. prosinca 2010.
- Pope Pius the Fifth (1910). *The Catechism of the Council of Trent*. (J. Donovan, prev.). New York: The Catholic Publication Society.
- Ratzinger, Joseph (1970). *Uvod u kršćanstvo*, Zagreb: KS.
- Robertson's Word Pictures (2002). e-Sword (Version 7.9.8) [Computer software]. Franklin: Rick Meyers. Available from <http://www.e-sword.net>.
- Senc, Stjepan (1988). *Grčko-hrvatski rječnik za škole*. Zagreb: Naprijed.
- Stott, John (1997). *Poslanica Efežanima*. Daruvar: Logos.
- Straube, Robert (2010). *Foundational Discipling Principle*. USA: Xulon Press.
- Strong's Hebrew and Greek Dictionaries (2002). e-Sword (Version 7.9.8) [Computer software]. Franklin: Rick Meyers. Available from <http://www.e-sword.net>.
- Taylor, Wade E. (n.d.). "Impartation." *Wade Taylor Ministries*. Online: <http://>

- www.wadetaylor.org/Wade/Impartation.html. Posjet 26. prosinca 2010.
- The Elijah List (2010). "Power of Impartation." Online: http://www.elijahlist.com/words/display_word/9215. Posjet 26. prosinca 2010.
- Ulonska, Reinhold. *Darovi Duha*. Osijek: Izvori, 1996.
- Vallotton, Kris (2005). *Basic Training for the Prophetic Ministry*. Shippensburg: Destiny Image Publishers.
- Vallotton, Kris (2007). *Developing a Supernatural Lifestyle*. Shippensburg: Destiny Image Publishers.
- Vincent's Word Studies (2002). e-Sword (Version 7.9.8) [Computer software]. Franklin: Rick Meyers. Available from <http://www.e-sword.net>.
- Williams, J. Rodman (1996). *Renewal Theology: Systematic Theology from a Charismatic Perspective (Three Volumes in One)*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House.

Ervin Budiselić

The Impartation of the Gifts of the Spirit in Paul's Theology

Abstract

This article analyzes the idea that the gifts of the Spirit can be imparted from one person to another person based on Romans 1:11 and 1 Timothy 4:14. The author's thesis is that such a theology is unbiblical because it does not recognize the distinction between the gifts of the Spirit and spiritual gifts, and claims that the gifts of the Spirit can be imparted from one person to another. Also, the doctrine and practice of impartation violates the Reformation's teaching about the priesthood of all believers because believers are encouraged to rely on people and not on God in order to receive something from God. In this way, particularly gifted individuals in the church are no longer intercessors or vessels which God uses to work in the lives of other people, but they are elevated to the position of mediators, reflecting the Roman Catholic doctrine about saints and priests as mediators between God and people.